Autor Gosti stranica
Nedjelja, 01 Veljača 2004 21:48

Dr.sc. Gordan Družić
Zagreb, 27. siječnja 2004.

Predstavljanje knjige A. i D. Dragičevića

U drugoj polovini 20. stoljeća permanentno znanstveno-tehnološko revolucioniranje i poslovanje na tim temeljima najprije je zahvatilo američko i japansko gospodarstvo. Europa je zaostajala, a skupa s njom i naša privreda, pa se u ono doba govorilo o eurosklerozi. Sjetimo se Schreiberovih knjiga Američki izazov i Svjetski izazov u kojima dramatičnim pozivom upozorava svoje zemljake i druge Europljane da će nestati ako se odmah najhitnije ne priklone započetoj mikroelektroničkoj revoluciji i izgrade gospodarstvo utemeljeno na informacijama i znanstvenom znanju. Zapadnoeuropski političari i državnici shvatili su da stari svijet umire a novi se rađa, te prigrlili informatičko revolucioniranje kao jedino moguće razvijanje s kojim se ujedno okončava oslobođenje radničke klase i ostvaruje oslobođenje rada.
Pisci knjige, Adolf i Dražen Dragičević, to sa velikim pohvalama ističu, a sa još većim kritikama osuđuju odlučnost osamostaljene Hrvatske da devedesetih godina, a to je doba pobjede postmodernog informacionalizma, krene u sasvim suprotnom pravcu: umjesto u informacionalizam 21. stoljeća, vraća se u divlji kapitalizam 19. stoljeća; umjesto oslobođenja radničke klase pribjegava eksproprijaciji radničke klase; dok razvijeni sve nade polažu i favoriziraju velika multinacionalna poduzeća, Hrvatska svoje uništava proglašavajući ih «socijalističkim mastadontima»; dok drugi inzistiraju na izvoznoj ekonomskoj politici, Hrvatska privilegira i favorizira uvoznu ekonomsku politiku.
Pisci knjige Doba kiberkomunizma to ističu, ne krijući svoje zgražanje nad prihvaćenim nazadovanjem i svestrano kritiziraju takvu praksu i državne dužnosnike koji je silom narodu nameću. Ali na toj kritici ne ostaju i u tome je izuzetna vrijednost njihova djela. Njihova kritika je stvaralačka, što je u nas rijetkost, te zagovaranjem hrvatskog informatičkog revolucioniranja, favoriziranja velikih u prvom redu proizvodnih poduzeća, te oktroiranjem naglašene izvozne ekonomske politike i prepuštanjem društvenog vodstva znanstvenom znanju, traže puteve koji nas mikroelektroničkim reovlucioniranjem i društvenim sistemskim evolucijskim mijenjanjem najbrže mogu približiti razvijenom zapadnom svijetu i osigurati nam dostojanstveno ulazak u Europsku uniju i širu globalnu integraciju.
Dragičevići su, kako reče jedan od mojih prethodnika, angažirani znanstvenici te uvijek imaju pred sobom, i kada se to tako izravno ne vidi, interese hrvatskog naroda, njegove radničke klase i njegovih djelatnika. To se, između ostalog, krije i u njihovom opredjeljenju da tako iscrpno i svestrano prikažu postmoderno visoko tehnološko revolucioniranje. Ono svakako nije sve, ali bez njega sve je drugo ništa i nemoguće.
U drugom dijelu knjige iscrpno i cjelovito je istražen i prikazan revolucionarni zamah informatike, robotike i genetike – triju područja na kojima se odvija postindustrijsko revolucioniranje gospodarstva i društva i koja se konvergencijom i interdisciplinarnošću - postupno slijevaju u jedinstven globalni tehnološki univerzum. Ne krene li Hrvatska u tom pravcu neće ni opstati. A to je svijet znanosti i mladih naraštaja koji ga najbolje shvaćaju i prihvaćaju kao svoju budućnost koja nema alternative. Zato Dragičevići inzistiraju na pomlađivanju, prepuštanju državnih dužnosničkih funkcija holistički obrazovanim i nadarenim mladim informatički opismenjenim generacijama.

2.
Znanost, zapravo postmoderna znanost zasnovana na holističko-ekološkoj paradigmi i okrenuta budućnosti, zauzima središnje mjesto u ovoj knjizi. Poklanja joj se u svakom pogledu maksimalna pažnja, kako ondje gdje je blistavo uspjela, tako i ondje gdje je fatalno zakazala. Sve što je visokorazvijeni svijet postigao u postmodernosti zahvaljuje svojoj sustavnoj znanosti, koja i nadalje igra vodeću ulogu u sveukupnom revolucioniranju i razvoju svojih sredina, a preko njih i ukupnog čovječanstva. Hrvati zapaženo doprinose toj vodećoj postmodernoj svjetskoj znanosti, zahvaljujući tome što se njeni znanstveni korifeji preselili u te sredine. Domaće im političko i ekonomsko okruženje to ne osigurava.
U knjizi se sustavno provodi kritika hrvatske strogo specijaliziranje znanosti na svim područjima, što autori slikovito ističu kada kažu da nam je znanost sabijena u zatvorene kontejnere znanstvenih područja te kaveze i krletke znanstvenih disciplina. Žele li više postići i biti od veće koristi svome društvu, moraju razbiti zidove koji ih dijele, rastrgati okove zastarjele specijalizacije, povezati se i prihvatiti umrežena polja na kojima se dijelovi susreću i prepliću kao glavni objekt svoga proučavanja i osmišljavanja.

3.
Na to se nadovezuje i plediranje pisaca knjige za dijametralno suprotan pristup znanstvenim istraživanjima, pogotovu u društvenim i humanističkim znanstvenim disciplinama. Od afirmativnog osmišljavanja sadašnjosti i kritike prošlosti, treba prijeći na kritičko proučavanje sadašnjosti i afirmativno sagledavanje budućnosti koja se u postojećem ukorjenjuje i već nazire u pupoljcima sutrašnjice. Autori smatraju da se vladajuća zbilja ne može valjano sagledati, istražiti i osmisliti pristupom i pogledom iz, uvjetno recimo, žablje perspektive. Potreban je znanstveni pristup i pogled, recimo isto tako uvjetno, iz ptičje perspektive.
Knjiga, za razliku od mnogih drugih koji se bave sličnom tematikom, s optimizmom gleda u budućnost. Kao takva, ona je došla u pravi trenutak i, vjerujem, steći će zasluženo priznanje.
Na kraju, nakon dugog premišljanja, dozvolite mi da vam otkrijem i malu tajnu, koju sam saznao ponajviše iz razgovora s akademikom Dragičevićem, a nadam se da se autori neće previše ljutiti.
Djelo koje je pred nama tek je prva knjiga trilogije koja ima naslov «Znanstvena civilizacija». Ova prva knjiga «Doba kiberkomunizma – Visoke tehnologije i društvene promjene» treba rasčistiti sporna pitanja, smjestiti Novo doba u kontekst povijesnog razvoja, prikazati trendove njegova utemeljenja i sagledati šta je naša potreba i zadaća u sklopu toga svjetskog razvoja. Druga knjiga, na kojoj se već uvelike radi, ima naslov «Svijet informacionalizma», s podnaslovom Proizvodnja samog oblika komuniciranja. Treća knjiga za koju se prikuplja materijal ima naslov «Zbilja komunizma s podnaslovom Osposobljenost čovjeka za kolonizaciju svemira».
Ovo nije ušlo u predgovor knjige koju promoviramo vjerojatno ponajviše zbog toga jer je akademik Dragičević u životnoj dobi, u kojoj se, kako sam kaže, najbolje ne primaju preambiciozne projekcije ovakvog karaktera. Znajući ga držim da će mu se želja ispuniti i da ćemo biti u prilici d ana ovom istom mjestu promoviramo i druge dvije knjige ovih autora u sklopu trilogije – Znanstvena civilizacija.